

KUTSESTANDARD

Optometrist, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Optometrist, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Optometristi töö eesmärk on nägemise korrigeerimiseks sobivate optikatoodete (prillid, kontaktläätsed, filterprillid jne) soovimine ja sobitamine, nägemisteravuse korrigeerimine, silma üldseisundi hindamine, elanikkonna nõustamine nägemistervisega seotud küsimustes. Optometrist töötab meeskonnas iseseisvalt.
A.2 Tööosad
A.2.1 Nägemisteravuse uurimine 1. Kliendi anamneesi kogumine. 2. Silmade väline vaatlemine. 3. Motoorikatestide sooritamine. 4. Vaba visuse hindamine. 5. Objektiivse nägemisuuringu sooritamine. 6. Subjektiivse nägemisuuringu sooritamine. 7. Prilliresepti väljastamine. 8. Tulemuste dokumenteerimine.
A.2.2 Kontaktläätsede määramine ja sobitamine 1. Kliendi anamneesi kogumine. 2. Silmade ja silmalaugude asendi ning seisundi väline hindamine. 3. Motoorikatestide sooritamine. 4. Vaba visuse hindamine. 5. Objektiivse nägemisuuringu sooritamine. 6. Keratomeetria. 7. Subjektiivse nägemisuuringu sooritamine. 8. Kontaktläätsede parameetrite määramine. 9. Biomikroskoopia. 10. Saadud tulemuste hindamine ja analüüsimine. 11. Kontaktläätsede soovimine ja sobitamine. 12. Kontaktläätsede käsitlemise ja kasutamise õpetamine. 13. Järeelkontrolli sooritamine. 14. Tulemuste dokumenteerimine.
A.2.3 Prillide sobitamine 1. Kliendiküsitluse läbiviimine. 2. Prilliraamide soovimine. 3. Prilliläätsede soovimine. 4. Prillide painutamine ja sobitamine.

<p>A.2.4 Prillide valmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilliraami kontrollimine. 2. Prilliläätsede kontrollimine. 3. Prilliläätsede detsentreerimine. 4. Šablooni valmistamine. 5. Prilliläätsede käiamine. 6. Prilliläätsede viimistlemine. 7. Prilliläätsede asetamine prilliraami. 8. Prillide painutamine. 9. Prillide kontrollimine. 10. Töövahendite kasutamine. 11. Töövahendite hooldamine. <p>A.2.5 Juhendamine ja nõustamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Juhendamisprotsessi koordineerimine. 2. Erialaste teadmiste ja oskuste edasiandmine. 3. Juhendamine töökohal või praktikabaasis. 4. Juhendatava toetamine. 5. Juhendatava jälgimine ja arendamine. 6. Nõustamine probleemide korral. 7. Tagasiside andmine.
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Optometrist töötab põhiliselt siseruumides, mis on varustatud tööks vajalike seadmete ja tarvikutega. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline ning füüsilise koormuse jaotumise poolest ebaühtlane.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Optometristi peamiseks töövahenditeks on nägemisteravuse uurimise ja korrigeerimise seadmed ning vahendid, prillide valmistamise ja sobitamise seadmed ning vahendid ja infotehnoloogilised seadmed.</p>
<p>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</p> <p>Optometrist on vastutus- ja otsustusvõimeline, ruumilise kujutlusvõimega, visuaalse mälu ning matemaatilist võimekas. Optometristi töö eeldab loogilist mõtlemist ja empaatilisust.</p>
<p>A.6 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Optometristil on erialane rakenduskõrgharidus.</p>
<p>A.7 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Optometrist.</p>

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

<p>B.1 Kutse struktuur</p> <p>Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.</p>
--

<p>B.2 Kompetentsid</p>

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

<p>B.2.1 Nägemisteravuse uurimine</p> <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kogub kliendi isikuandmeid küsitluse teel ja kannab saadud andmed klientide andmebaasi; selgitab välja kliendi külastuse eesmärgi; vaatleb ja hindab kliendi üldtervislikku seisundit (peasend, näo sümmeetria, nahavärvus jne); esitab kliendile täpsustavaid küsimusi kliendi anamneesi koostamiseks; 	<p>EKR tase 6</p>
---	--------------------------

2. vaatleb ja hindab silma nähtavate osade seisukorda;
3. kasutab erinevaid silmade mootorikat mõõtvaid teste ja nende läbiviimiseks kasutatavaid töövahendeid; hindab saadud testide tulemusi objektiivselt;
4. kasutab vaba visuse hindamise teste ja töövahendeid, määramaks monokulaarset ja binokulaarset korrigeerimata nägemisteravust;
5. viib läbi objektiivse nägemisuuringu, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid;
6. viib läbi subjektiivse nägemisuuringu, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid;
7. analüüsib saadud uuringute tulemusi ning väljastab prilliretsepti või suunab kliendi täiendavatele uuringutele;
8. dokumenteerib kõik nägemisteravuse uurimisel saadud tulemused läbi kogu protsessi.

B.2.2 Kontaktläätsede määramine ja sobitamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kogub kliendi isikuandmeid küsitlemise teel ja kannab saadud andmed klientide andmebaasi; selgitab välja kliendi külastuse eesmärgi; vaatleb ja hindab kliendi üldtervislikku seisundit (peasend, näo sümmeetria, naha värvus jne); esitab kliendile täpsustavaid küsimusi kliendi anamneesi koostamiseks; selgitab välja kliendi kontaktläätsede kandmise eesmärgid ning vajadused;
2. vaatleb ja hindab silma nähtavate osade seisukorda, kasutades selleks ka pilulampi;
3. kasutab erinevaid silmade mootorikat mõõtvaid teste ja nende läbiviimiseks kasutatavaid töövahendeid; hindab saadud testide tulemusi objektiivselt;
4. kasutab vaba visuse hindamise teste ja töövahendeid, määramaks monokulaarset ja binokulaarset korrigeerimata nägemisteravust;
5. viib läbi objektiivse nägemisuuringu, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid;
6. käsitseb manuaalset ja/või automaatset keratomeetrit; hindab saadud tulemuste põhjal silma sarvkesta erinevaid parameetreid;
7. viib läbi subjektiivse nägemisuuringu, kasutades selleks ettenähtud töövahendeid;
8. määrab kontaktläätsede parameetrid, tuginedes keratomeetria ja subjektiivse nägemisuuringu tulemustele;
9. analüüsib pilulambi abil silmade erinevate osade seisukorda; kasutab vajadusel sarvkesta ja pisarakile seisundi hindamiseks fluorestsini;
10. hindab saadud tulemusi ja vajadusel suunab kliendi täiendavatele uuringutele;
11. soovib kliendile sobilikku läätsetuubi, arvestades kontaktläätsede tüüpe ja omadusi; õpetab kliendile kontaktläätsede silma paigaldamist ja silmast eemaldamist; vajadusel paigaldab esmased läätsed kliendile silma; hindab kliendile silma asetatud kontaktläätsede suurust, liikuvust ja asendit; hindab kontaktläätsesega saavutatud nägemisteravust;
12. tutvustab kliendile kontaktläätsede kandmiseks vajalikke hügieenireegleid ja kontaktläätsede hooldusreegleid;
13. kontrollib kontaktläätses kandja silmade seisukorda vastavalt vajadusele;
14. dokumenteerib kõik kontaktläätsede määramise ja sobitamise seotud tulemused läbi kogu protsessi.

B.2.3 Prillide sobitamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. loeb prilliretsepti ja selgitab välja kliendi prillide kasutamise vajadused; selgitab välja kliendi eelistused raami materjali, stiili ja värvi suhtes ning prilliläätsede materjali ja omaduste suhtes;
2. soovib kliendile sobilikud prilliraamid, arvestades prilliretsepti ja kliendi vajadusi ning prilliraamide füüsilisi ja keemilisi omadusi; kontrollib prilliraami suurust ja õiget asetumist kliendi näo suhtes (nina ja silla toetuspunkt, toetus kõrvadele, prilliraami laius, kõrgus, prillisanga pikkus, vertex distance, pantoskoopiline kalle, dihedraalne kalle, silmade asukoht prilliraami suhtes jne);
3. soovib kliendile sobilikud prilliläätsed vastavalt prilliretseptile ja kliendi vajadustele, arvestades prilliläätsede füüsilisi ja keemilisi omadusi;
4. painutab ja sobitab prilliraami vastavalt kliendi vajadustele, arvestades prilliraami tehnilisi omadusi; sooritab kõik toiminguid ohutusnõuetest ja tehnilistest tingimustest kinni pidades.

B.2.4 Prillide valmistamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kontrollib prilliraami (soon, sangad, ninapadjad, kinnituskruvid, -poldid, -mutrid ja värv) ning selle tehnilist seisukorda ja vastavust tellimusele;
2. kontrollib dioptrimeetri abil prilliläätsede vastavust esitatud tellimusele ning tähistab (vajadusel) prilliläätsede optilised tsentrid;
3. detsentreerib prilliläätsede optilised tsentrid vastavalt vajadusele horisontaal- ja vertikaalsuunas;

4. valmistab prilliraami ava järgi füüsilise või digitaalse šablooniga;
5. käib prilliläätsede vastavalt ettenähtud kujule ja suurusele;
6. viimistleb ohutuse tagamiseks prilliläätsede fasseti esi- ja tagapinna, vajadusel poleerib;
7. rakendab erinevatesse prilliraamidesse prilliläätsede asetamise tehnoloogiat ja kasutab selleks vajalikke töövahendeid ja -seadmeid;
8. painutab ja kohandab prillid vastavalt kliendi vajadustele;
9. kontrollib prillide vastavust esitatud tellimusele;
10. käsitseb kõiki prillide valmistamiseks vajalikke töövahendeid ja -seadmeid keskkonnasäästlikult, järgides kehtestatud ohutusnõudeid; hindab töövahendi tehnilist korrasolekut;
11. kasutab töövahendeid ja -seadmeid heaperemehelikult; töö lõppedes korrastab tööpinnad ning puhastab seadmed.

B.2.5 Juhendamine ja nõustamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. seab juhendatavale praktika- või tööeesmärgid ning planeerib ja koordineerib juhendamisprotsessi;
2. annab edasi oma kutsealaseid teadmisi ja oskusi nägemisteravuse uurimisel, kontaktläätsede sobitamisel ja prillide valmistamisel;
3. tutvustab juhendatavale tööohutusnõudeid vastavalt praktikabaasis/töökohal kehtivale korrale; edastab uuele töötajale/juhendatavale tööülesannetega seotud informatsiooni selgelt ja arusaadavalt, arvestades uue töötaja/juhendatava eelnevaid teadmisi ja kogemusi antud valdkonnas;
4. loob positiivse töö- ja õpikeskkonna, toetudes eetikanormidele, julgustades juhendatavat avatud suhtlemisele, toetades tema kutsealast arengut ning tunnustades osavõtlikkust ja initsiatiivi;
5. jälgib juhendatava tööd ning vajadusel selgitab ja korrigeerib töövõtteid, demonstreerides ja lastes juhendataval tegevust korrata kuni korrektse tulemuse saavutamiseni;
6. nõustab juhendatavat töös eettulevate probleemide lahendamisel, vajadusel sekkub kriitilistes olukordades õigeaegselt;
7. annab juhendatavale tagasisidet töösoorituste ning töö edenemise kohta; täidab individuaalse hinnangulehe töösoorituste kohta.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Optometrist, tase 6 kutset läbiv kompetents

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ning vähemalt ühte võõrkeelt osaoskuste „Mõistmine“ ja „Rääkimine“ osas tasemel B1 (vt lisa 1 „Keelte oskustasemetete kirjeldused“);
2. kasutab oma töös arvutit vastavalt baasmoodulitele „Arvuti põhitõed“, „Interneti põhitõed“, „Tekstitöötlus“ ja „Tabelitöötlus“ ning standardmoodulitele „Andmebaasid“, „IT turvalisus“ ja „Koostöö internetis“ (vt lisa 2 „Arvuti kasutamise oskus“);
3. lähtub oma töös eetilistest tõekspidamistest; järgib konfidentsiaalsusnõudeid;
4. lähtub oma töös tööohutus- ja töötervishoiunõuetest;
5. kasutab materjale ning vahendeid säästlikult ja efektiivselt, käitub keskkonda säästvalt;
6. annab vajadusel esmaabi;
7. arvestab oma töös klienditeeninduse põhimõtteid; kasutab erinevaid müügistrateegiaid; järgib klienditeeninduse head tava.

Teadmised:

- 1) kutseala vajaduste piires mikrobioloogia, farmakoloogia, biokeemia, histoloogia ja füüsika;
- 2) erialane terminoloogia (ka enimlevinud võõrkeeltes k.a ladina keeles).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-28042016-5.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	<p>Marilyn Hango, OptiPRO OÜ Jaanika Kriisk, Sinu2Silma OÜ, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli optomeetria õppetool Agnes Lill, Eesti Optometristide Selts, Dr Kai Noor Silmakabinet OÜ Kai Noor, Eesti Oftalmoloogide Selts Kirsika Piiskop, Eesti Optometristide Selts, Dr Kai Noor Silmakabinet OÜ Veiko Reigo, Eesti Oftalmoloogide Selts Vootele Tamme, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli optomeetria õppetool Laura Tõnov, Instrumentarium Optika</p>
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	1
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.04.2016
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.04.2021
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3254 Optometristid ja optikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Optometrist, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused	